onafhankelijk dagblad
voor Aruba en de
Nederlandse Antillen
opgericht in 1884

abonnementsprijs Af 25,-
losse nummers Af 1,25
zaterdag met Ñapa Af 1,50

vrijdag
10 november 2006
jaargang 122
nr 259

AMIGOE

prèkè
Verse visserspier

vandaag inhoud

3 **aruba**
Vaccinatiecampagne op basisscholen

10 **sport**
PSV dodelijk effectief

13 **financieel**
Boliviaanse 'Coca Libre'

Seminar bij tienjarige Free Zone Aruba:

'Benadruk waar je je in onderscheidt'

ORANJESTAD — "Bij het marketen van een product is het belangrijker om aan te geven waar het in verschilt van andere producten, dan te zeggen dat het beter is. In het laatste geval maak je jezelf kwetsbaar." Aldus gastspreker Hilary Bengochea, *sales & marketing* coach en hoogleraar aan de University of the West Indies op Trinidad & Tobago.

Hij sprak tijdens een export marketing seminar, dat donderdag in het Renaissance Convention Center werd georganiseerd ter gelegenheid van de tiende verjaardag van Free Zone Aruba (FZA).
Bengochea, die zich tijdens het seminar als 'Coach Bengo' presenteerde, verklaarde dat Aruba een goede naam heeft op het gebied van hotels, timeshare en gezondheidszorg. "Bedenk eens wat voor mogelijkheden dat biedt voor de (kapitaalkrachtige) Amerikaanse bejaardenmarkt, die nu aan het ontstaan is. Zij hebben zowel geld als behoefte aan zorg."

Greg Peterson, directeur van FZA, merkte in dit verband op dat de Free Zone zich wil verkopen in *niche*-markten op basis van kwaliteit, en zeker niet op basis van *cheap labour*.
"Veel producten uit Zuid-Amerika vinden nu nog via Colombia hun weg naar Europa. Daar valt nog wel wat weg te kapen."
Het publiek bij dit seminar bestond uit vertegenwoordigers van bedrijven en instanties, zoals de Kamer van Koophandel, de Arubaanse Vereniging voor Handel en Industrie ATIA, San Nicolas Business Association, banken, consultants, productiebedrijven, potentiële exportbedrijven van producten en diensten en jonge ondernemers die van plan zijn een exportbedrijf op te starten. De jarige FZA hoopte met dit seminar lokale ondernemers te inspireren om meer te denken in de richting van export en een bijdrage te leveren aan diversificatie van de economie.

Vervolg op pagina 3

Verhuizing naar nieuwe pier

ORANJESTAD — De werkzaamheden voor de nieuwe visserspieren te Hadicurari zijn vrijwel afgerond. De vissers die van het centrum gebruikmaken, kunnen volgende week woensdag hun boten verhuizen naar deze nieuwe aanlegplaats. De vissers die hun vis altijd bij Hadicurari binnen brachten, mogen als eerste gebruikmaken van de nieuwe faciliteit. Niet alleen aan de waterlijn, ook op het land zijn veranderingen op komst. Die hebben vooral betrekking op het verkeer. De weg eindigt bij het visserscentrum. Daar worden alleen geautoriseerde personen toegelaten. Binnenkort wordt daarvoor een hefboom geplaatst.

Grienden gestrand in Nieuw-Zeeland

Foto:AFP/ Michael Cunningham

WELLINGTON — Bijna veertig grienden zijn vrijdag gestorven nadat ze op een strand van het Noordereiland in Nieuw-Zeeland waren terechtgekomen. Veertig andere zijn door natuurbeschermers en vrijwilligers terug de zee ingeleid, meldde de krant 'The New Zealand Herald' vandaag.

Curaçao rekent op sneuvelen gewraakt artikel slotverklaring

WILLEMSTAD — "De bevoegdheid van de Nederlandse minister van Justitie is eigenlijk 'ko'i kèns' (onzin) waar het de aansturing van de gezamenlijke procureur-generaal (PG) betreft, en zal waarschijnlijk een dode letter blijven.

door Carolina Nicolaas

De verwachting is dat dit artikel 10 van de slotverklaring sneuvelt, nadat de Raad van State en de Raad van Advies zich hierover hebben uitgesproken", aldus Julien Larmonie, lid van de ambtelijk-technische commissie Staatkundige Structuur, tijdens een goed bezochte informatieavond van de PLKP gisterenavond.
Als de procedure om te komen tot de consensusrijkswet eenmaal loopt, moeten ook de Raad van State (van het Koninkrijk) en de Raad van Advies (van de Antillen) zich uitspreken. De hoop is dat beide zullen zeggen dat wat Nederland wil met betrekking tot de aansturing van de PG, volgens het Statuut niet kan. Dan is het afwachten of de Tweede Kamer het aandurft om er toch mee akkoord te gaan. De verwachting is dat dit onderweg sneuvelt. Commissielid Gilbert de Windt heeft tijdens de onderhandelingen voorgesteld om experts over dit onderwerp te raadplegen, maar Nederland was daar tegen, aldus Larmonie, die ook hoofd Algemene en Jurische Zaken (AJZ) is. Don Martina, oud-premier en eveneens lid van de technische commissie, hield de zaal voor: "Op het gebied van de centrale bank en de autoriteit van de Nederlandse minister van Justitie had Nederland duidelijk een *'take it or leave it'*-houding. Niet wij, maar de Curaçaose politici hebben besloten hiermee akkoord te gaan. Wat wij geadviseerd hebben, kan ik niet publiekelijk bekendmaken. Alle juridische adviseurs zeggen dat een Rijksminister van Justitie niet kan en niet mag. Het is een oud idee van minister Ernst Hirsch Ballin dat al verworpen is. Curaçao heeft in het woordelijk verslag laten vastleggen dat het eiland 'twijfels' heeft over de aanwijzingsbevoegdheid van de Nederlandse minister van Justitie aan de PG. Dit is diplomatiek uitgedrukt, want eigenlijk zijn wij ertegen."
Dit na de vraag of er tijdens de gesprekken een punt was waarop de Curaçaose delegatie stelde naar huis te zullen gaan als Nederland hiermee niet akkoord ging. Overigens is Hirsch Ballin niet de slechtste minister, stelde Larmonie. "Zijn voorganger Piet Hein Donner was erger. Zijn lezingen op de Universiteit van de Nederlandse Antillen waren ronduit beledigend voor het eiland."

Vervolg op pagina 6: 'Jullie gingen voor autonomie en kwamen onder curatele terug'

Dodental van Irakoorlog 150.000

BAGDAD — Naar schatting 150.000 mensen zijn om het leven gekomen in Irak sinds de Amerikaans-Britse invasie in 2003.

Dat heeft het Iraakse ministerie van Volksgezondheid vandaag gemeld. Het cijfer is meer dan drie keer hoger dan het dodental waarvan Irak tot nu toe uitging.
Het ministerie houdt dagelijks het aantal doden bij. "Ongeveer 75 tot 80 mensen komen gemiddeld per dag om, maar soms ligt dat aantal hoger", zei de minister van Volksgezondheid Ali al-Shamari.

Onder de doden zijn gesneuvelden bij militaire gevechten, mensen die in koelen bloede zijn vermoord en de lijken die bij de morturia worden afgeleverd.
Een rapport in het Britse tijdschrift *The Lancet* schatte het aantal doden vorige maand op 650.000.

Bush ontvangt Felipe Calderón

WASHINGTON — President Bush heeft de aankomende president van Mexico, Felipe Calderón, ontvangen in het Witte Huis.
Belangrijk onderwerp was de bouw van een hekwerk langs de Amerikaans-Mexicaanse grens dat illegale immigranten moet tegenhouden. Bush gaf daar onlangs groen licht voor, tot grote ergernis van Mexico. Calderón heeft Bush gezegd dat hij de bouw van het hek van meer dan 1000 kilometer een verkeerde maatregel vindt. Volgens de conservatief zijn goedbetaalde banen de beste manier om Mexicanen in hun eigen land te houden. Calderón wordt over drie weken beëdigd. Hij versloeg bij de presidentsverkiezingen in juli met een miniem verschil de centrumlinkse kandidaat Andrés Manuel López Obrador. Die weigert zijn nederlaag te erkennen, net als zijn aanhangers die de afgelopen maanden massaal de straat opgingen.

MI5 is terreurplannen op het spoor

LONDEN — De Britse geheime dienst probeert de gangen na te gaan van meer dan 1600 mensen die actief bezig zouden zijn met terrorisme. Dit zei het hoofd van de Britse binnenlandse veiligheidsdienst MI5, Dame Eliza Manningham-Buller, donderdag in een toespraak voor een Britse denktank.

De dienst heeft weet van tot dertig samenzweringen op dit moment. Het doel van de complotten is mensen te doden en de economie schade te berokkenen.
Het gaat om een ernstige en groeiende dreiging en niet om geïsoleerde incidenten, aldus Dame Eliza. Zij duidde op het groeiende risico van chemische, biologische of nucleaire aanslagen.
Ze wees erop dat jonge moslims, van wie velen nog op school zitten, een steeds grotere bedreiging vormen voor de veiligheid in Groot-Brittannië.
Het hoofd van MI5 stelde dat inspanningen moeten worden geleverd om radicalisering van jongeren tegen te gaan. Dame Eliza stelde dat ook de Britse moslimgemeenschap op dit punt een verantwoordelijkheid heeft.
Volgens Dame Eliza zijn leden van het terreurnetwerk al-Qaeda in Afghanistan betrokken bij het voorbereiden van aanslagen in Groot-Brittannië. Ze zei dat al-Qaeda leiding geeft aan de jonge Britse militanten en ook voor hun opleiding zorgt.
De Britse premier Tony Blair zei in een reactie dat de analyse van het hoofd van MI5 'helemaal juist' is. Hij waarschuwde dat de strijd tegen terrorisme zeker een generatie kan duren. Blair riep de Britse bevolking op, in het bijzonder de moslimgemeenschap, zich teweer te stellen tegen extremisme.
Vertegenwoordiger Massoud Shadjareh van de Islamitische Mensenrechtencommissie in Groot-Brittannië reageerde vandaag voor de BBC op de uitlatingen van het hoofd van MI5. Hij riep op de waarschuwing voor aanslagen in het juiste perspectief te plaatsen.
Shadjareh zei dat sinds de aanslagen van 11 september 2001 meer dan duizend arrestaties zijn verricht. "Van de arrestanten zijn er 27 schuldig bevonden", aldus Shadjareh. "En onder die 27 waren slechts negen moslims."

Britse communiste miljonair

LONDEN — Anita Halpin, de 62-jarige leider van de Communistische Partij in Groot-Brittannië, is door de verkoop van een schilderij van de Duitse expressionist Ernst Ludwig Kirchner multimiljonair geworden.

Het door Halpin geërfde doek veranderde deze week op een kunstveiling bij Christie's in New York van eigenaar. Het schilderij 'Berlijnse straatscène' bracht 39 miljoen dollar op.
Kunsthandelaar Daniella Luxembourg zei tegen de Britse krant *The Guardian*, die vandaag over de transactie berichtte, dat ze het doek bij Christie's had gekocht voor een galerie in New York. "Het is een van de beste kunstwerken die Kirchner heeft gemaakt", aldus Luxembourg.

Het schilderij van Kirchner hing bijna dertig jaar in het Brücke Museum in Berlijn. Halpin kreeg het stuk pas enkele jaren geleden in haar bezit.
Ze maakte met succes aanspraak op het werk, omdat haar joodse grootouders het in de jaren dertig aan de nazi's hadden moeten afstaan.

Het is onduidelijk of de opbrengst van het schilderij de Communistische Partij ten goede komt of dat Halpin een ander bestemming voor de miljoenen in gedachten heeft.
Secretaris-generaal Rob Griffiths van de Communistische Partij ontkende tegenover The Guardian dat het werk was verkocht. Hij zei dat 'voormalige communisten' misleidende informatie hebben verstrekt.

Vordering Diario tegen Ady Thijsen afgewezen

Rechter: 'Storm in glas water'

ORANJESTAD — Diario-directeur Jossy Mansur heeft gisteren het kort geding tegen fractievoorzitter Ady Thijsen (MEP) verloren. De rechter wees de vordering af, waarin Mansur om rectificatie van een uitspraak van Thijsen vroeg en een schadevergoeding van 25.000 florin. "Een storm in een glas water", omschreef de rechter het geschil.

Foto: Sharina Henriquez

Jossy Mansur, directeur van de krant Diario, en Ady Thijsen, fractievoorzitter van MEP, praten na afloop van de rechtszaak die Mansur tegen Thijsen had aangespannen en verloor.

Mansur spande een kort geding aan naar aanleiding van een uitspraak van Thijsen. De fractievoorzitter deed deze uitlating tijdens een persconferentie op 17 oktober, als reactie op een vraag van Diario-verslaggever Nelson 'Speed' Andrade. De vraag had betrekking op een artikel dat de dag ervoor in de Diario was verschenen waarin werd gezegd dat Thijsen een erfpachtterrein heeft verkocht voor 75.000 dollar. De MEP-leider reageerde daar toen op:*"Ik heb niets illegaals gedaan. Ik denk dat Jossy Mansur, dat in de Diario is gekomen, hij moet beter weten. Ik denk dat hij een man is met veel ervaring, hij heeft veel dingen meegemaakt, hij weet over veel terreinen dat hij heeft gekregen, dat hij verkocht heeft of niet verkocht heeft."*

Mansur zag in deze verklaring een zware beschuldiging aan zijn adres, namelijk dat hij zelf ook erfpachtterreinen zou hebben verkocht. Op 18 oktober stuurde hij daarom een aanmaning naar Thijsen om zijn uitspraak te rectificeren. De fractieleider zou in een nieuwe persconferentie moeten verklaren dat hij geen bewijs heeft voor de beschuldiging aan het adres van Mansur. Thijsen weigerde echter, waarna de directeur van de Diaro besloot een kort geding aan te spannen.

Tijdens de behandeling van de rechtzaak gisteren, zei de advocaat van Mansur dat de goede naam van zijn client ernstig is geschaad en Thijsen zou moeten weten dat zijn uitlating negatieve gevolgen zou hebben voor Mansur, als directeur van een respectabele krant. Bovendien heeft hij als fractieleider en Statenlid een voorbeeldfunctie in te nemen en kan hij daardoor niet zonder meer mensen beledigen zonder enige vorm van bewijs, aldus de advocaat van Mansur.

Volgens de verdediging heeft Thijsen echter niet gezegd dat Mansur erfpachtterreinen heeft verkocht. "Mijn client had het over terreinen in het algemeen. De reden om te zeggen dat Mansur veel ervaring heeft, heeft niets te maken met de verkoop van erfpachtterreinen, maar omdat de eiser kennis heeft van koop en verkoop van terreinen. Hij is directeur van een *real estate* bedrijf, heeft verschillende terreinen op zijn naam en heeft sinds de jaren '60 en '70 ervaring met verkrijging, vervreemding en verhuur van onroerend goed", aldus de advocaat van Thijsen.

De rechter vroeg zich hardop af wat beide partijen in de rechtbank deden. "Waarom is niet geprobeerd om er samen uit te komen." Omdat geen bewijs was geleverd voor een onrechtmatige daad, expliciet noch impliciet, wees hij dan ook de vordering af.

"We hebben de zaak verloren. Maar desondanks beschouw ik de uitlating van Thijsen nog steeds als een belediging", aldus Mansur na afloop van de rechtszaak. Thijsen deelde de mening van de rechter dat een dergelijk zaak niet voor de rechter had hoeven komen. "Hij had geen zaak. Rechters houden niet van dit soort problemen die je ook heel makkelijk op een ander manier kan oplossen dan voor het gerecht te brengen."

'Regel vergunningen voor buitenlandse bands op tijd'

ORANJESTAD — Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stanheronan (Dimas) ontkent dat ze een band uit Bonaire heeft belemmerd om naar Aruba te komen voor een optreden. Dimas kreeg kritiek dat ze de organisatie niet op tijd had laten weten wat zij moesten doen om een tijdelijke werkvergunning voor de leden van de band aan te vragen.

Woordvoerder Brigitte Nectar van Dimas laat weten dat dit absoluut niet waar is. Ze vraagt iedereen die kritiek op Dimas levert, om eerst na te gaan of de informatie waarop de kritiek gebaseerd is, wel klopt. "De organisatie die deze band uit Bonaire wilde laten overkomen, heeft geen verzoek ingediend voor een werkvergunning voor de bandleden. Dimas is de procedure om de vergunning af te geven dus ook niet gestart", aldus Nectar.

Om te voorkomen dat meer onjuiste informatie de ronde doet, gaf Dimas een verklaring over de gang van zaken.

De organisatie die de band uit Bonaire naar Aruba wilde laten komen, had bij Dimas enkele weken geleden geïnformeerd welke papieren ze nodig hadden om een werkvergunning voor de artiesten aan te vragen. Volgens Nectar gaf Dimas een checklist aan de organisatie. "Op 30 oktober nam de organisatie weer contact op met Dimas en vroeg nog een keer om informatie. Wij gaven dezelfde checklist die we eerder ook al hadden gegeven." De organisatie liet daarop weten dat ze nog bezig waren om toestemming van de politie te krijgen en dat ze ook nog met de horecavergunning bezig waren. Dat was volgens Nectar de laatste keer dat de organisatie contact had met Dimas. "Ze hebben de benodigde vergunningen niet laten zien. Hadden ze dat wel gedaan, dan had Dimas de vergunning gewoon afgegeven." De woordvoerder van Dimas benadrukt verder dat bij alle georganiseerde evenementen waarbij een band optreedt die afkomstig is uit het buitenland, de organisatie weet dat Dimas de tijdelijke werkvergunningen afhandelt nadat alle andere vergunningen verleend zijn. "In oktober hebben andere buitenlandse bands hier een optreden gegeven. De artiesten hebben zonder problemen hun vergunning gekregen." Nectar vindt dat bij evenementen de organisatie zelf verantwoordelijk is voor alle vergunningen. "Willen ze een band uit het buitenland halen, dan moeten ze de correcte procedure volgen."

Sinds september hanteert Dimas de regel dat eerst de benodigde vergunningen met betrekking tot de politie en verkoop van hapjes en drankjes moeten worden geregeld en dat daarna, op vertoon van deze papieren, Dimas de verblijfvergunning voor de artiesten afgeeft.

Vaccinatiecampagne op basisscholen

ORANJESTAD — Jeugdgezondheidszorg bereidt een vaccinatiecampagne voor. In de week van 13 tot 17 november gaan medewerkers van Jeugdgezondheidszorg, dat onderdeel is van Directie Volksgezondheid, langs alle basisscholen.

Vaccineren is belangrijk. Kinderen krijgen een inenting tegen onder andere difterie, tetanus, polio, bof en mazelen. Deze ziekten kunnen vervelende complicaties tot gevolg hebben en zelfs fataal zijn. Jeugdgezondheidszorg richt zich bij de vaccinatiecampagne op kinderen die volgens de schema's en richtlijnen van Jeugdgezondheidszorg de eerste en tweede inenting van de DTP-prik moeten krijgen, op kinderen die nog niet zijn gevaccineerd en op kinderen van wie de ouders bij de vorige campagne te laat waren met het geven van toestemming voor de inentingen.

De vaccinaties vinden alleen plaats nadat de ouders of voogd van het kind daarvoor toestemming hebben gegeven.

Alle kinderen krijgen daarom een brief mee naar huis waarin informatie over de vaccinatiecampagne staat. Het is belangrijk dat ouders of voogd de informatie goed doorlezen en, als ze akkoord gaan, toestemming geven voor de prikken.

Slachtoffer verkrachting tracht dader uit gevangenis te houden

ORANJESTAD — Voor het in een nacht tot twee keer toe verkrachten van zijn ex-vriendin is de 45-jarige Teodoro Antonio Teixeira Pita da Silva veroordeeld tot een gevangenisstraf van achttien maanden. De man betuigde spijt, maar de rechter vond niet dat Teixeira de ernst van zijn daad inzag.

Teixeira, Teo genoemd, had een bijna twee jaar durende relatie met zijn vriendin V. Toen zij de relatie verbrak, had hij daar grote moeite mee. V. besloot een paar nachten bij een vriendin door te brengen. In de nacht van 20 juli werd zij om vier uur 's nachts in haar slaap verrast door Teo. Hij was de woning via een raam binnengedrongen en maakte zijn ex wakker door een kussen op haar hoofd te leggen.

De rechter las enkele citaten voor uit de verklaring die V. later bij de politie had afgelegd. "Hij legde zijn hand op mijn mond, belette me met een kledingstuk dat ik een geluid kon uitbrengen, hij drukte mijn armen met zijn knieën vast, trok mijn kleding uit en dwong me twee keer tot het hebben van gemeenschap. Hij zei dat hij een vuurwapen bij zich had."

Teo ontkende dat de relatie was verbroken. "We hadden wel onenigheid. Zij deed dingen zonder dat tegen me te zeggen." Of hij V. de eerste keer dwong tot gemeenschap of dat het vrijwillig was, dat wist hij niet meer. "Ik weet wel dat ik het kussen op haar hoofd drukte. Ik had gedronken. Ik voelde me gekrenkt." De tweede keer die nacht dwong Teo haar wel, gaf hij toe. Toen hij daarna de woning verliet, vluchtte V. Buiten bij haar auto kwam ze hem weer tegen. Hij had twee vliegtickets onder haar ruitenwissers gelegd. "We zouden naar Venezuela gaan", zei Teo. De verkrachte vrouw beschreef dit moment tegenover de politie als "hij deed alsof er niets was gebeurd." Een getuige die het tweetal bij de auto zag staan, verklaarde bij de politie dat hij zag hoe Teo de vrouw de weg versperde. Een vriendin van V. vertelde dat V. helemaal overstuur bij haar kwam. "U ziet een vrouw als bezit die seks moet ondergaan", concludeerde rechter op basis van de informatie uit het dossier. Teo erkende dit. "We hadden een jaar en acht maanden een relatie. Daar hoort seks bij." Daarop merkte de rechter op dat gemeenschap in een relatie nog steeds vrijwillig hoort te zijn. "Als een van de twee niet wil, dan gebeurt het niet."

KLASSIEK

De officier van justitie sprak van klassieke voorbeeld van een verkrachting. "In de meeste gevallen kennen de dader en het slachtoffer elkaar. V. en Theo kenden elkaar ook." De foto's in het dossier toonden blauwe plekken op de armen en dijen van V. "Het slachtoffer is hardhandig gepakt en verkracht. Uit haar verklaringen blijkt dat ze haar ex die nacht agressief vond en bang voor hem was."

De officier van justitie sprak van een seksueel gewelddadig delict en eiste twee jaar gevangenisstraf.

De raadsvrouw van Teo zei dat haar cliënt niet door had dat de relatie over was. "Toen hij na de ruzie alcohol dronk, ging het mis. Hij werd boos en agressief en reageerde dat op V. af." Ze benadrukte dat het voor Teo de eerste keer was dat hij zich aan een vrouw had vergrepen. "Hij zit sinds 21 juni in voorarrest. Is dat niet lang genoeg? V. heeft het hem vergeven en Teo in het Korrektie Instituut Aruba (KIA) opgezocht." De advocaat benadrukte dat de man geen inkomsten meer heeft en dat de bank beslag heeft laten leggen op zijn bezit. "Mijn cliënt heeft drie kinderen, waaronder een tienerdochter op Aruba. Zij heeft haar vader nodig. Geef hem een kans."

V. was zelf aanwezig in de rechtszaal en beaamde dat ze Teo zijn daden had vergeven. "Zijn kinderen hebben hem nodig. Hij is veranderd door zijn verblijf in de gevangenis. Stuur hem niet terug."

De officier van justitie had daar geen boodschap aan. "Het Openbaar Ministerie vervolgt een dader niet vanwege het slachtoffer. Het OM beschermt de samenleving. Dat een slachtoffer haar dader niet in de gevangenis wil zien, daar heb ik geen boodschap aan. De verdachte is fout en is strafbaar."

De rechter vond beide verkrachtingen bewezen. Teo had wel uitvoerig spijt betuigd, maar daar kon de rechter weinig mee. "Ik zie in uw ogen niet dat u beseft dat u iets heel ernstigs heeft gedaan. U heeft iemand in haar slaap verrast en misbruik gemaakt van haar weerloze situatie." Toch ging de rechter iets lager zitten in zijn vonnis en legde een gevangenisstraf op van achttien maanden. Teo barstte na het horen van dit vonnis in tranen uit. Toen hij langs zijn ex V. liep en een gebaar van steun maakte, draaide ze haar hoofd weg. Daarna werd Teo weggevoerd.

'Benadruk waar je je in onderscheidt'

Vervolg van pagina 1

Coach Bengo vroeg zijn gehoor of ze hadden bedacht wat voor mogelijkheden het recente koninklijke bezoek voor kleine bedrijven had opgeleverd en of er ook van die mogelijkheden gebruik was gemaakt. Hij gaf het advies aan ondernemers van kleine en middelgrote bedrijven om zich bij het zaken doen te concentreren op contacten met andere bedrijven (*business to business*) en zich niet primair te richten op het grote publiek. "Dat vraagt namelijk veel meer geld, tijd en energie", aldus Coach Bengo. "Het is eenvoudiger zaken doen met een paar hotels dan met een miljoen toeristen."

Als men een eigen product wil exporteren is zijn advies: "Zoek een goede partner met een lokaal bedrijf in het betreffende buitenland, dat al beschikt over een goed functionerend eigen marketing netwerk." Natuurlijk moet die partner wel financieel betrouwbaar zijn. En als de service van de partner niet overeenkomt met de eigen standaard, kan daar altijd nog iemand apart voor worden ingehuurd." Het kan echter nog anders. Bengo gaf als voorbeeld het bedrijf dat in Trinidad & Tobago Angostura bitters en rum gerelateerde producten maakt. Door overname van een cognac distilleerderij in Frankrijk, een wodkaproducent in Polen en een whisky fabriek in Schotland, allemaal met een eigen afzetmarkt, was Angostura ook in staat om het eigen product in die andere markten te brengen.

"Je moet wel in zee gaan met bedrijven die de eigen markt, taal en plaatselijke gewoonten goed kennen. Wat een goede campagne is voor de ene markt kan volslagen worden misverstaan in een andere. Dat kan al door het gebruik of uitspreken van bepaalde woorden."

FOCUS OP KLANTEN

Een andere wijze raad die Bengo zijn gehoor meegaf, was dat bij het zakendoen de focus niet primair moet liggen op geld, maar op de klanten. "Kennis van je klanten en hun behoeften is nodig om geld te kunnen verdienen."

Als bedrijf gevestigd te zijn in een kleine eilandstaat komt bij sommigen over als een nadeel, maar dat hoeft het volgens Bengo helemaal niet te zijn.

"Bedenk dat je deel uitmaakt van een Caribische gemeenschap, die bestaat uit meer dan twintig miljoen mensen. Zo klein is die gemeenschap dus niet. Gebruik Caribische beelden en muziek bij je marketing." De spreker raadde de aanwezigen bij het seminar vooral gebruik te maken van de goede infrastructuur op het gebied van de telecommunicatie op Aruba. Op het gebied van de informatietechnologie biedt Aruba grote kansen en mogelijkheden.

Renovatie verzorgingstehuis St. Michael Paviljoen klaar

Foto: Sharina Henriquez

Minister Marisol Tromp (MEP) loopt samen met directeur Ronny Nicolaas en andere mederwerkers van het St. Michael Paviljoen door de pas opgeknapte tuin.

ORANJESTAD — De renovatie van het St. Michael Paviljoen is klaar. Donderdag vond een feestelijke ceremonie plaats, met minister Marisol Tromp (MEP) van Onderwijs, Sociale Zaken en Infrastructuur, directeur Jossy Figaroa van Dienst Openbare Werken (DOW) onder wiens verantwoordelijkheid de renovatie is uitgevoerd en diverse Statenleden. De renovatie heeft 2,8 miljoen florin gekost.

St. Michael Paviljoen is een verzorgingstehuis voor ouderen dat onder de Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba (SABA) valt. Directeur Ronny Nicolaas bedankte iedereen voor hun inzet in de afgelopen twee jaar. Het renovatieproject begon in 2004 en hield niet alleen een renovatie in van het pand en tuin, maar ook uitbreidingen. Zo zijn twaalf extra kamers voor de cliënten ingericht en kwam er een nieuwe zusterpost, recreatiezaal en cafetaria bij.
De tuin kreeg een fikse opknapbeurt en is grotendeels overkapt. “Onze ouderen kunnen nu fijn in de schaduw wandelen”, legt Nicolaas uit. Een van de belangrijkste vernieuwingen vindt hij de aanleg van een alarminstallatie, een systeem dat waarschuwt als er brand uitbreekt. “De veiligheid van de bewoners gaat er een stuk op vooruit.”
Minister Tromp verklaarde heel tevreden te zijn met de renovatie van het St. Michael Paviljoen. “Het is *dushi* hier, rustig en wat een prachtige tuin. Hopelijk blijft het zo en wordt het goed onderhouden.” Volgens haar is er veel discussie in de regering geweest over hoe de beperkte financiële middelen van de overheid te besteden. Tromp zei dat is besloten om in ieder geval kwetsbare groeperingen in de samenleving te ondersteunen en daaronder vallen ook de ouderen op Aruba. “Het is een van de prioriteiten van de overheid om deze groepen zoveel mogelijk te helpen.” Dit project is daar een goed voorbeeld van, aldus de minister. Alleen het renoveren van een gebouw en tuin is volgens haar echter niet voldoende om de ouderen van een goede oude dag te voorzien. “De warmte, vreugde voor deze ouderen komt niet van gebouwen, maar van de familie. Hopelijk blijven familieleden, en zeker nu in deze mooie omgeving, de ouderen regelmatig bezoeken.”

Eind november betrekken 32 bewoners de nieuwe panden. Volgens directeur Nicolaas zal de verhuizing niet al te veel problemen opleveren. “Velen kunnen zelf nog lopen. Het zal niet zo’n moeilijke operatie worden als jaren geleden, toen we ouderen vanuit San Nicolas hier naar toe verhuisden. Toen moesten mariniers, politie, ziekenhuispersoneel en nog vele anderen eraan te pas komen om de ouderen over te brengen.”

Wereldrecord dik zijn

ORANJESTAD — “Kinderen zijn niet meer gewend om thuis met de pot mee te eten. Ze weten niet beter dan dat ze bij een *fastfood* keten hun eigen menu bestellen. Ze eten onbewust, niet nadenkend.” Zwaarlijvigheid (obesitas) bij kinderen stond centraal tijdens het onlangs gehouden symposium. Zes sprekers gaven hun visie op het probleem van veel te dik zijn.

Richard Visser heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar de eetgewoontes en beweging van de jeugd op Aruba. Onder de titel *Poor nutricion due to excess caloric intake* verschijnt in 2007 zijn boek waarin de onderzoeksresultaten staan. Tijdens het onlangs gehouden symposium over obesitas bij kinderen presenteerde Visser een deel van zijn onderzoek.

Hij toonde een onherkenbare foto van iemand die meedeed aan het onderzoek. “Dit is een jongen. Hij is nog geen elf jaar oud en heeft borsten als gevolg van vet. Zijn huid is beschadigd, zijn bloeddruk veel te hoog en zijn organen functioneren niet meer optimaal. Op de foto staat hij met een ontbloot bovenlijf. Trek hem een T-shirt aan en kijk naar het straatbeeld van Aruba. Zoals deze jongen lopen er veel, heel veel, rond.”

WERELDRECORDS

Bijna 4000 schoolgaande kinderen tussen de zes en elf jaar deden mee aan het onderzoek van Visser. Van hen hadden 2309 (58,4 procent) een normaal gewicht. Een krappe 180 (4,6 procent) is te licht. Ruim 400 (10,6 procent) had overgewicht. Bij 1046 (26,4 procent) was sprake van obesitas. “Dit zijn keiharde en schokkende cijfers. Bijna wereldrecords”, aldus Visser. Hij ging echter nog een stap verder. “Van de zesjarigen had 21,6 procent obesitas. Bij de elfjarigen is dit percentage opgelopen tot 33,6 procent.” Van het aantal kinderen met obesitas heeft bijna 12 procent *morbide obese*. “Voor deze kinderen is geen behandeling meer mogelijk. Opereren heeft geen zin. Deze kinderen zijn stervende.”
Uit het onderzoek kwamen andere verschillen naar voren. Zo heeft 22,9 procent van de kinderen met obesitas een hoge bloeddruk. Bij de groep kinderen die een normaal gewicht heeft, lag dit percentage op 11 procent. Van *gynecomastia*, een teveel aan vrouwelijke hormonen waardoor jongens borsten krijgen, heeft 4 procent van de kinderen met overgewicht last. Bij kinderen met obesitas is dit percentage 9,3 procent.

Bloedonderzoek wees uit dat een aantal kinderen nog gewoon in staat is om suikers om te zetten. “Dat betekent dus dat hun lichaam nog steeds in staat is om zelf te herstellen. Dat kinderen te dik worden, komt doordat we alle signalen negeren die het lichaam geeft. Vol is blijkbaar niet vol genoeg.”

BORSTVOEDING

Vol is vol moet je leren. Visser legde een verband tussen kinderen die borstvoeding krijgen en baby’s die met de fles worden grootgebracht. “Kinderen die borstvoeding krijgen, hebben minder aanleg om dik te worden.” Hij vindt dat niet zo gek. “Een baby die borstvoeding krijgt, moet hard werken om te kunnen drinken. Hij moet voelen waar de tepel van mama zit, in staat zijn om de tepel in zijn mond te krijgen, leren om te zuigen en leren om aan te geven dat hij genoeg gedronken heeft”, aldus Visser. “Een baby die de fles krijgt, leert deze natuurlijke signalen in veel mindere mate aan. Zo’n baby kan letterlijk achterover leunen, de melk komt toch wel. Borstvoeding is voor een kind de beste gymnastiek.” Daarnaast, zo stelde Visser, is borstvoeding geven voor de moeder ook een fysiek zware prestatie. “En dus heel gezond en natuurlijk om te doen.”

ZEILBOOT

Hoe bereik je dat kinderen zich bewuster worden van hun gezondheid. Alle deskundigen zijn het er over eens dat kinderen in hun eigen taal moeten worden aangesproken. Visser introduceerde de ‘zeilboot’. Een computerspel dat door Nintendo wordt ontwikkeld. Degene die het spel speelt, is de kapitein van een zeilboot. De speler vult in wat hij die dag heeft gegeten en gedronken en wat hij aan lichaamsbeweging heeft gedaan. Als dat voldoende is en in evenwicht, zeilt de boot weg. Hoe beter de combinatie van eten en bewegen, hoe sneller de boot vaart. Als de kapitein niet genoeg beweging heeft gehad of slecht heeft gegeten, heeft deze als het ware ‘balast’ en zinkt de zeilboot.
De Amerikaanse psychiater Sykes, die naast Visser een van de zes sprekers op het symposium was, reageerde zeer enthousiast op het idee van de zeilboot. Hij vond het idee om een spelcomputergigant te betrekken bij problemen met obesitas en de gedachte van zelf kapitein zijn op je eigen schip *impressive*. Een kanttekening werd wel gemaakt. “Laat de zeilboot niet zinken. Daarmee ontneem je een kind heel snel het plezier in het spel.”

TurtugAruba
(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE : 9649138

Heinekenregatta zondag van start

ORANJESTAD — Volgende week vindt de zestiende Aruba Heineken Catamaran Regatta plaats. Aan deze regatta nemen in totaal 50 catamaranteams deel die uit zeven verschillende landen komen.

Daarnaast benutten het team van Mitch Booth en Pim Nieuwenhuis de regatta om zich voor te bereiden voor het wereldkampioenschap in Argentinië. Voor deze twee zeilers is de regatta op Aruba de laatste training voor het WK. Het deelnemersveld bestaat zowel uit wedstrijdzeilers als recreatieve zeilers. Aruba wordt vertegenwoordigd door vier teams.

Daarnaast komen er zevenentwintig teams uit Nederland, twaalf teams uit Engeland, vier teams uit Frankrijk en verder neemt er ook uit Duitsland, België en Oostenrijk een team deel. Van deze Europese teams zijn hun catamarans per containerschip vanuit Europa naar Aruba verscheept. Gedurende de week worden er korte baan wedstrijden, driehoekswedstrijden en lange baan wedstrijden worden gehouden. De lange afstandsrace is de afsluiting van de zeilweek en voert de deelnemers langs de Arubaanse kust en op de terugweg door de lagoen en door de haven van Oranjestad.

Het evenement wordt gehouden op het strand voor het Holiday Inn Hotel waar alle catamarans op het strand zullen staan opgesteld. Veel teams bivakkeren gedurende de week ook in dit hotel.

INGEZONDEN

Slotverklaring: quasi-autonoom

ALS IK het goed begrijp, dan zal de Nederlandse minister van Justitie, de bevoegdheid moeten krijgen om instructies te geven aan de procureur-generaal (PG) van Curaçao.

Kunnen de heren en dames politici een sluitende redenering geven waarom het Openbaar Ministerie (OM) in Nederland e/o op Aruba, een ander, minder afhankelijke positie in zou moeten nemen, dan zowel het Curaçaose als het Sintmaartense OM?

Het gaat hier om een buitengewoon opmerkelijke bevoegdheid. Aan de Nederlandse minister van Justitie, wordt een bevoegdheid gegeven om via bijzondere aanwijzingen bestuurlijk te interveniëren. In geen enkel rechtsstatelijk stelsel komt deze bevoegdheid als zodanig voor ten opzichte van een onafhankelijk OM.
Vervolging op Curaçao dient in de toekomst onder controle te zijn en blijven van het Curaçaose Parlement. Hiermee staat tevens vast, dat alleen een Curaçaose Minister aanwijzingen kan geven aan het OM. Alleen een lokale minister kan immers volledige verantwoordelijkheid en zeggenschap hebben over het doen en laten van ons OM. Er zijn dan ook heel veel vraagtekens bij de staatsrechtelijke zuiverheid van deze constructie. Wat diep triest is, is het feit, dat politici in hun streven om politiek te scoren, het niet eens door hebben, dat Nederland dit voorschrift mede ingevoerd wenst te zien, als veiligheidsklep tegen henzelf. Hetgeen in de toekomst escalerend kan werken. Met als gevolg een majeure inbreuk op onze autonome bevoegdheden op justitieel terrein. Wij zullen in dat geval van Den Haag en dus anders dan Aruba, ook minder autonoom. Wie de justitie onder controle heeft, heeft automatisch ook het land onder controle. Justitie is immers het beste paard van de stal.

Een aantal jaren geleden heeft de politiek zich al een kat in een zak laten verkopen, door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie eenzelfde bevoegdheid te geven, welke bevoegdheid ook in Nederland niet bestaat. Met als absurd gevolg, dat het Hof thans je vervolging of voortzetting van je vervolging kan bevelen en vervolgens zelf als rechter kan gaan voorzitten.

Een echte OM is overigens geen grijze ambtenarenkorps. Een echte OM is een kanon die durft te spreken wanneer haar bevoegdheden wegens onkundigheid van de politiek, volledig worden uitgehold. Ook als de klap oorverdovend zou kunnen zijn.

ELDON ‘PEPPIE’
SULVARAN
(Advocaat)
Curaçao

‘Aantal muggenbroedplaatsen stijgt’

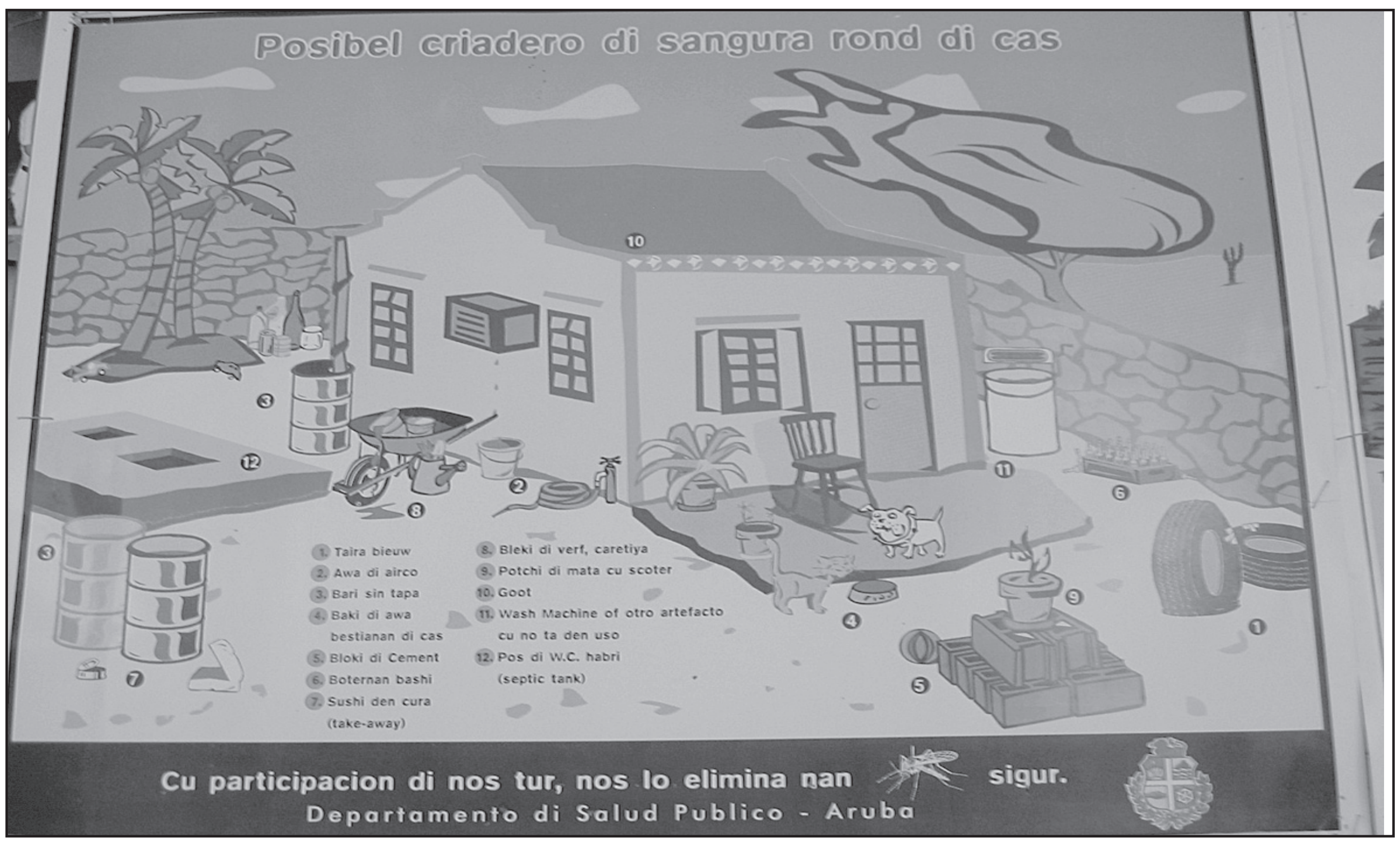

Foto: Marielle Hoeijmakers

Deze poster van Directie Volksgezondheid toont het aantal mogelijke broedplaatsen van muggenlarven rondom het huis.

ORANJESTAD — “Het is belangrijk dat we het aantal mogelijke broedplaatsen van muggen verminderen. Dat is de manier om de dengue mug en daarmee dengue te elimineren. Na de regenval in oktober zien we bij controles van huizen een stijging van het aantal broedplaatsen. Het risiconiveau ligt momenteel drie keer hoger dan het niveau dat door de World Health Organization (WHO) aanvaardbaar wordt geacht.” Dat stelt Vincente Krozendijk, hoofd van de afdeling Gele Koorts en Muskietenbestrijding van Directie Volksgezondheid.

Bij de controles in de week na de zware regenval bleek de huisindex drastisch te stijgen. De huisindex is het aantal huizen dat positief bevonden wordt op broedplekken voor muggen uitgedrukt in procenten. In de week na de regenval steeg de huisindex van Aruba van 6,3 naar 15 procent. Twee weken na de regenval was het percentage gezakt naar 13,7 procent maar het door WHO aanbevolen risiconiveau is 4 procent. De controles werden in verschillende buurten uitgevoerd. Daarbij werd geconstateerd dat onder andere in Noord, Saliña Serca, Bakval en Rooi Santo de huisindex steeg van 6,3 naar 10,6 procent, terwijl de huisindex van Seroe Colorado, Lago Heights, Weg Kustbatterij, Juana Morto, Essoville en omgeving steeg van 5,5 naar 19,6 procent. Bij de controles bleek dat veel mensen zich nog steeds niet bewust zijn van mogelijke broedplekken. “Preventie van dengue”, zo benadrukt Krozendijk, “is echter iets waarbij alle inwoners van Aruba betrokken moeten zijn.”
“De grootste boosdoeners zijn emmers of tonnen met water of vuilnisbakken waarin het water kan blijven staan. Dat zijn ideale broedplaatsen. Verder broeden muggen graag in autobanden die rondslingeren. Wij adviseren mensen dan ook om autobanden die nog nodig zijn onder een afdak te leggen en autobanden die niet meer gebruikt worden naar Parkietenbos te brengen.”
De beerput is ook een goede broedplaats. Om te voorkomen dat de dengue mug daar kan gaan broeden, adviseert Krozendijk om maandelijks kerosine in de put te gooien en er voor te zorgen dat luchtgaten afgedekt zijn met gaas. Ook in het water van bloemenvazen kunnen muggenlarven broeden. Het water in de vazen moet dan ook elke twee of drie dagen ververst worden. Waterbakken van huisdieren moeten dagelijks verschoond worden. Verder kunnen muggenlarven broeden in regenbakken of tonnen, blikjes of flessen waarin een laagje water staat, waterbakken onder koelkasten en restjes water in wasmachines.
“Momenteel zijn er geen gevallen van dengue bekend, en we kunnen dat beter proberen zo te houden nu we in de regentijd zitten”, aldus Krozendijk.